

Il·lustració Catalana

REVISTA SETMANAL IL·LUSTRADA

ANY IX

BARCELONA 4 JUNY 1911

N.º 417

CONCURS ORGANISAT PER LA SECCIÓ DE FOTOGRAFIA DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA.
EXPOSICIÓ A LES SALES DE CA'N REIG. — (Mas f.)

REPARTIMENT DELS PREMIS OBTINGUTS A LA EXPOSICIÓ DE BRUSSELES PELS ARTISTES CATALANS
VERIFICAT AL GOVERN CIVIL L'ÚLTIMA SETMANA — (Ballot f.)

FESTA DE JOVENTUT

HI hà entre nosaltres una nombrosa jovenalla aficinada a totes les arts y sobretot a la poesia, que fa sos tanteigs vergonyosament, ensajantse cada hù en el seu ram, sense arriscarse encara a la publicitat tan desitjada y tan temuda, especialment de les jovenetes. Es clar que l'afició no vol dir aptitut, y qu'una gran part dels qui's delecten y's commouen en la contemplació de les obres d'art no tenen facultats a bastament pera produhirles; però també es veritat que n'hi hà molts ab prou sentiment, ab prou forsa, ab prou enginy per sortirne victoriosos, sens faltarlos, moltes vegades, altra cosa que un bon consell donat a temps, ò un major estudi de la forma, ò les ensenyances de la vida.

De la existencia d'aquexa jovenalla, de sos dubtes y de sos anhels, podem donarne fè nosaltres que'n rebem seguidament les palpitations en ofertes y consultes que no sempre fan de bon contestar: moltes de les obretes que'ns somet al nostre examen son fruyts que, sense arribar a la maduresa, tenen prous bons colors y prou pastositat pera ferne estimar l'arbre; algunes han vingut tan ben assahonades que no hem dubtat en oferirles als nostres lectors. Però al costat y al darrera dels que'ns han près a nosaltres per confés, n'hi hà sens dubte d'altres que's confessen en diferents parroquies, y de segur més de quatre que no's confessen enloch; y aquesta es una forsa espiritual que no podem dexar perdre, que no podem dexar desorientar, qu'hem d'aprofitar totalment per l'engrandiment constant de la nostra terra.

Per axò hem resolt fer una crida a tantes aptituds inconegudes y disperses, invitant als joves nó pas a un certamen qu'esperoni als vanitosos y espanti als enconegits, sinó a una festa d'amichs, de familia si's vol, ahont cada hù comparegui tal com es, ni presumit ni vergonyós, a fer conexensa ab sos germans d'afició, potser ferhi lliga per insospitats projectes, segurament a sentirne una mútua y noble emulació. Pera evitar la molestia natural als qui poguessin trobarshi ab notoria inferioritat tement poch ò molt la més llunyana desconsideració, farèm una tria, ab criteri verament paternal, y cridarèm a la festa a tots aquells que demostrin una ò altra qualitat positiva que'ls permeti figurar dignament en aquest aplech de joventut. Los qui quedin fóra d'aquesta primera selecció no s'han pas de descoratjar: ab un xich més d'edat ò d'estudi, triomfaràn de segur en un'altra festa consemblant que al cap de poch promourèm, si a Deu plau.

Sense temes fixos ni limitacions de cap mena, que'ns envii cada hù lo que més li agradi de lo que haja fet en el ram de sa particular afició; nosaltres ne farèm tres seccions — Literatura, Art y Música, — y un Jurat especial de cada secció farà la tria de les obres que'ns hauràn sigut presentades. Tots els autors de les triades, noys y noyes, rebràn una recompensa apropiada en recort de la festa.

Los tres Jurats estaràn constituïts per les següents prestigioses personalitats:

LITERATURA	ARTS	MÚSICA
Don Joseph Franquesa y Gomis, <i>Mestre en Gay Saber.</i>	Don Bonaventura Bassegoda, <i>Arquitecte.</i>	Don Lluís Millet, <i>Director del Orfeó Català.</i>
Don Miquel S. Oliver, <i>Literat y publicista.</i>	Don Manuel Fuxà, <i>Escultor.</i>	Don Antoni Nicolau, <i>Director de l'Escola de Música.</i>
Don Narcís Oller, <i>Novelista.</i>	Don Arcadi Mas y Fontdevila, <i>Pintor.</i>	Don Melcior Rodríguez d'Alcàntara, <i>Compositor.</i>

CONDICIONS PERA CONCÓRRER A LA FESTA

Tots los treballs s'hauràn d'enviar a la ILUSTRACIÓ CATALANA, — Mallorca, 287, — abans del mitxdià del 15 d'Agost vinent, acompanyats d'un plech clos, ab el títol y'l lema de l'obra presentada, contenint el nom del autor, la edat y'l domicili.

Les obres de *Literatura* y la lletra de les de *Música* han de ser escrites en català.

Corresponent al objecte d'aquesta festa, — que no es altre qu'encoratjar al jovent somniador en el camí dels seus ideals, — els autors que hi concorrin en les seccions de *Literatura* y *Art* no podràn tenir més de vint anys, ni més de vintidós els de la secció de *Música*.

Un cop feta la tria, s'obriràn els plechs correspo-

nents a les composicions escullides y s'avisarà particularment als respectius autors a fi de que — ab la cèdula, partida de pila ò altre medi — justifiquin la edat declarada.

Complert aquest requisit, s'anunciarà oportunament el dia de la Festa, en la que's faràn conèixer les obres distingides, se proclamaràn els noms dels autors y se'ls entregaran les corresponents recompenses.

Totes les obres que se'ns enviïn han de ser rigorosament inèdites, ab el benentès que si qualsevulga de les distingides pels Jurats fos publicada abans de la festa, en serà eliminada absolutament, perdent son autor tot dret a la recompensa oferta.

La ILUSTRACIÓ CATALANA

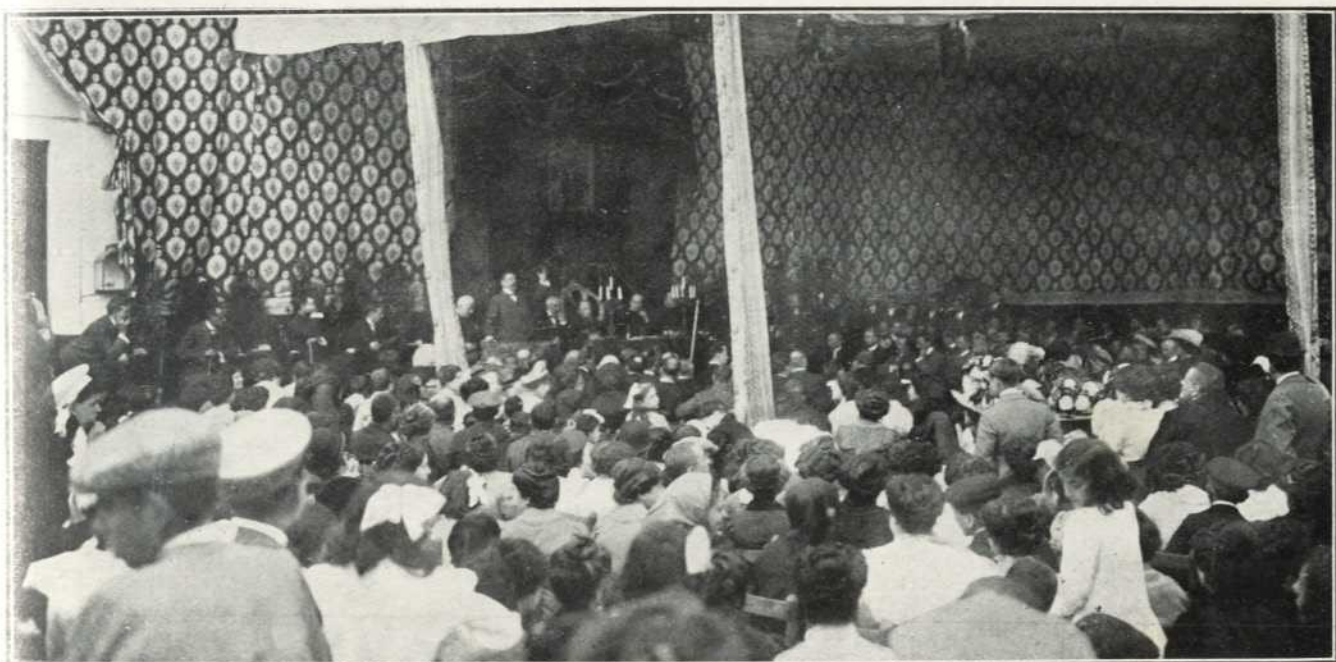
publicarà un número extraordinari dedicat exclusivament als autors y a les obres de la

FESTA DE JOVENTUT

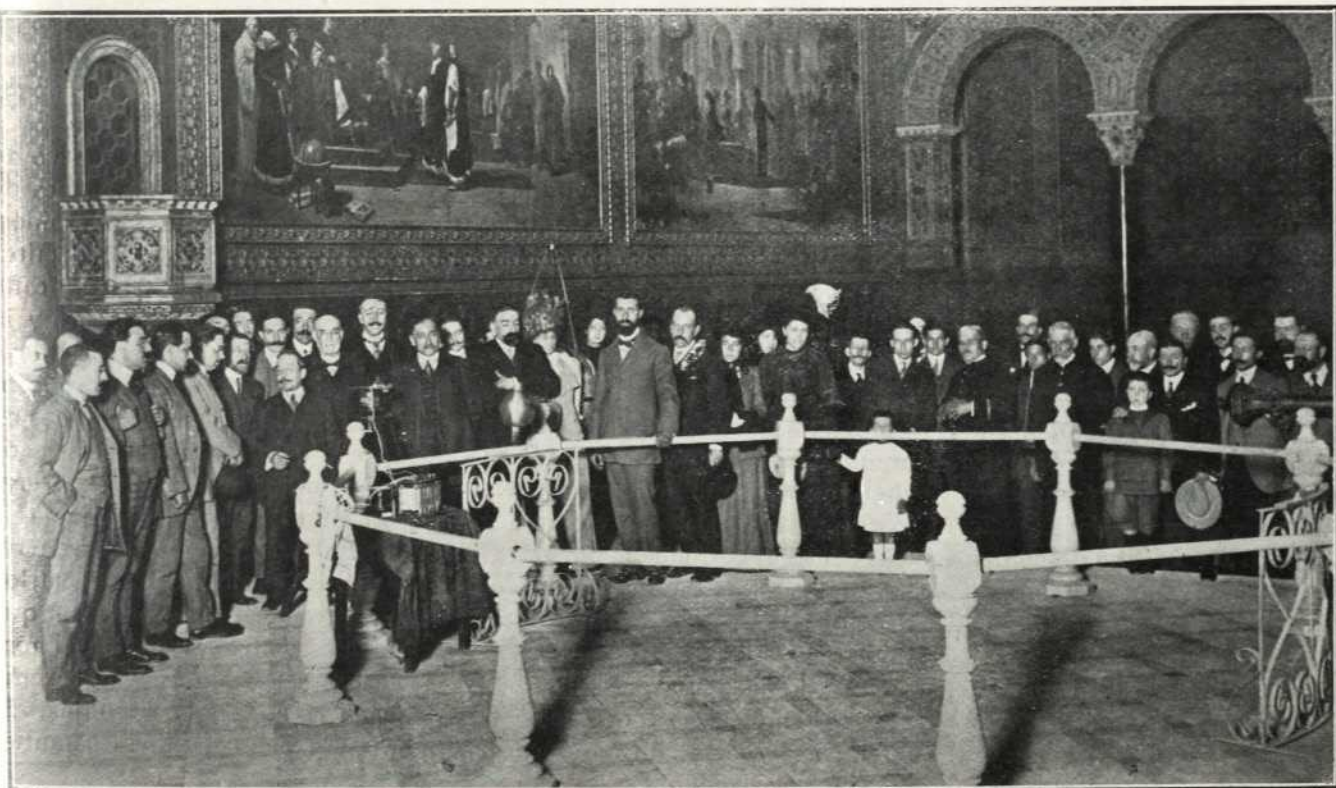
EL NOU PONT DE MONCADA SOBRE'L BESÒS

L'havia de fer l'Estat y l'ha fet aquell Municipi ab ajuda de la Diputació. Obra de ciment armat de 102 metres de llarg per 3'30 d'ample y 5'50 d'alsada. Va inaugurar-se'l passat diumenge. — (Sagarra f.)

INAUGURACIÓ DEL «CENTRE DE CULTURA POPULAR» DE SABADELL

El diputat D. Manel Folguera y Duràn pronunciant un discurs en l'acte celebrat el 21 del vassat. — (Obradors y Boixaderas f.)

UNA DE LES INTERESSANTS SESSIONS DEMOSTRATIVES DEL PÈNDOL DE FOUCAULT CELEBRADES A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
(Ballell f.)

CAMPANYA MORALISADORA

ELS CONCURRENTS AL MEETING ANTIPORNOGRÀFICH, CELEBRAT AL TEATRE PRINCIPAL ULTIMAMENT — (Sagarra f.)

ELS FRANCESOS AL MARROCH. — RUSSIA Y TURQUIA

HAVIEM dextat la mehalla del coronel Bremond a Fez, tancada y bloquejada, esperant reforços, acabades les municions y'ls queviures, fent més efecte moral que real. La situació no era pas de color de rosa. No sols la hostilitat de les tribus sitiadores no havia amaynat, sinó que dintre mateix de la capital se temia a l'hora menys pensada un alsament que costés el trono a Muley Hafid y la existencia a tots els europeus. La columna Brulard avansava molt poch a poch, no sols per les dificultats naturals de la campanya, sinó, segons se deya, per vicis d'organissació. A París les crítiques havien sigut molt agres contra la expedició del Marroch y una certa desconfiança imperava a la opinió, malgrat les assegurances del Govern. El general Moinier que manava en quefe les operacions pera rompre'l bloqueig de Fez, no era dels que menys se quexaven. Però en fi, se debía avançar y s'avansà. Mentres el general Toutée concentrava ses forces al Muluya, la columna de salvament se po-

sava en marxa. Els més moderats creyen qu'arribaria tart com la famosa guardia valona de la cansó. Els més desconfiats, y no eren pochs, predeyen una destrucció de totes les forces devant de combats incessants y en un país desconegut.

La columna Brulard, en quina retaguardia anava'l general Moinier, acampà primer a El Knitra y després a Lalla Ito, ahont hi hagué algun xoch de poca importància. Al arribar a les vores del Sebou s'efectuà la junció de forces ab M. Boisset. Ab majors elements de combat s'emprengué la marxa aviat. Ningú sabé aleshores més que noticies vagues de lo que passava. De cop, y com portada pel vent, corregué la nova que'ls francesos eren ja a Fez. Se posà, naturalment, en quarentena, se contradigué, rès hi feu rès. El rumor prenia consistencia y per fi's confirmà contra totes les previsions dels intel·ligents. Aquella lluyta tan encarnissada, aquella epopeya, aquell segon pás de Roncesvalls, que debía esser l'avens dels francesos, s'havia

tornat un passeig militar. En dèu dies el general Moinier havia entrat a Fez y sens combat. Era pera sorprendre a tothom y particularment als més convensuts de la impenetrabilitat del Imperi Marroquí.

Com era d'esperar, la ocupació de Fez obrí una sèrie de problemes de política exterior, a quin més espinós. Hi havia, en primer lloch, l'actitut d'Alemanya. En aquesta hi calia veure dues parts: la del Govern y la de la premsa. El primer guardava un silenci discret. Fransa notificant per endavant les seves intencions de ocupar la capital pera guardarla de caure en mans dels rebels, s'ajustava en un tot a l'Acta d'Algeciras. A la Wilhelmstrasse no hi trobaven rès que dir. En cambi, la opinió patriòtera posava'l crit al cel al·legant que els francesos no veurién may l'hora de marxar de Fez, retrayent l'exemple de Casablanca, de Oudjda, de Tunis, y reclamant noves garanties per Alemanya.

En cambi: de la banda d'Italia veñien notes més armòniques. No des-

VALENCIA. — SEGONA ASAMBLEA D'EDITORS Y LLIBRETERS. GRUPU D'ASSAMBLEISTES — (Gomez Durán f.)

confiant tant de les intencions del Gabinet de París, se creya en un resultat útil: la obertura a la civilització d'un país més del Mediterrani. Massa temps hipnotitzats per la imatge d'Amèrica, els païssos llatins perdien de vista lo més aprop de casa seva. L'exemple d'Algèria y de Tunis ensenyava lo que hi podia fer la colònia italiana. ¿Per què no debía passar lo mateix ab el Marroch? Així dintre mateix de la Triple Aliansa regnaven opinions contradictòries sobre'ls resultats de la ocupació de Fez. En quant a l'actitut d'Inglaterra era, com sempre, favorable a Fransa, ja dissimulada, ja declaradament. El Govern, per la seva part, declarava qu'obrant la República ab conformitat a l'Acta d'Algeciras, ell no hi debía intervenir. La premsa reconeixia no sols la justícia de lo emprès per els francesos, sinó que aconsellava encara la expansió de lo que la entrada a Fez debía sols senyalar el primer pas. Era un ramell d'opinions per tots els gustos, y per lo demás ja conegudes de dies, segons la procedencia.

Per part d'Espanya, la qüestió té un interès especial. Gayrebé al mateix temps que comensaven les operacions sobre Fez s'inauguraven també les de Ceuta camí de Tetuan. Fos ò nó coincidència, hi havia un moviment d'avens a que no s'estava

acostumat. Quan tothom parlava de la part que tenia al Marroch, no's descuydava la que la tradició y'ls tractats ens hi donaven. Però aquesta concessió era precis ferla valer pera que no quedés lletra morta com tantes altres. ¿Significava axò un intent d'anexió, d'extensió de l'anomenada zona d'influència? De moment sembla que nó, però cal de tots modos preveure totes les contingencies, donchs, el Marroch presenta símptomes alarmants de disolució y's tenen de tenir els ulls molt oberts pera que a l'hora de recullir la herencia no's frustrin els nostres drets, que compten entre'ls més antichs y lligítims.

La nota dirigida per el Govern rus al de Turquia ha creat certa sensació a Europa. Se tracta, en sustancia, de una advertencia que's fa als turchs, aconsellantlos una actitud més amigable devant de Montenegro, contra qui's feyen demostracions de tropes a la frontera. Desde fa un mes regnava una tensió diplomàtica extraordinària entre'ls Governos turch y montenegrí, acusant el primer al segon de favorir la insurrecció de l'Albania. Les coses arribaren tan malament que Montenegro concentrà tropes per previsió, lo que mogué a Turquia a augmentar considerablement les seves. Contra aquests armaments es lo que ha protestat el

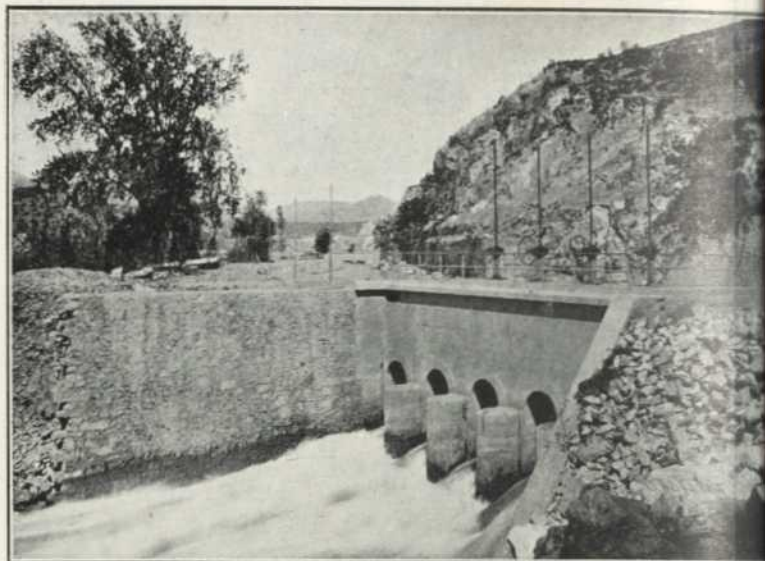
Govern de Sant Petersburg, promettent que també aconsellarà la moderació a Cettigne. La nota ve tant més a punt pera Turquia quan aquesta té pendent una qüestió ab Bulgaria, que tal volta degeneri en conflicte sobre un incident a la frontera macedònica. Sia com vulga, els turchs s'ho han prè molt malament y amenassen ab continuar llurs armaments. No han sigut sols a cridar, donchs, Alemanya'ls fa companyia ò al menys una part de la opinió alemanya. En efecte: el Govern que compta ab estendre'l *Drang nach Osten* a Mesopotamia y nó als Balkans, no es fàcil qu'apoyi aquella protesta. Entretant l'eslavisme s'ha demostrat un cop més desde les fatals jornades de 1909. Russia emprenent ara la defensa de sos germans de rassa, segueix son camí tradicional. Precís es confessar que no li falta avuy la simpatia europea. Italia, lligada per llassos de familia ab Montenegro, aplaudeix aquesta iniciativa, y Austria dubta de si hauria fet millor de no dexarse adelantar per Russia en aquest punt. Per les demás nacions no pot haverhi sinó un interès de justícia y alta política a favorir totes les mides que puguin evitar un conflicte al Orient, que tants n'amenassa cada día.

W. COROLEU.

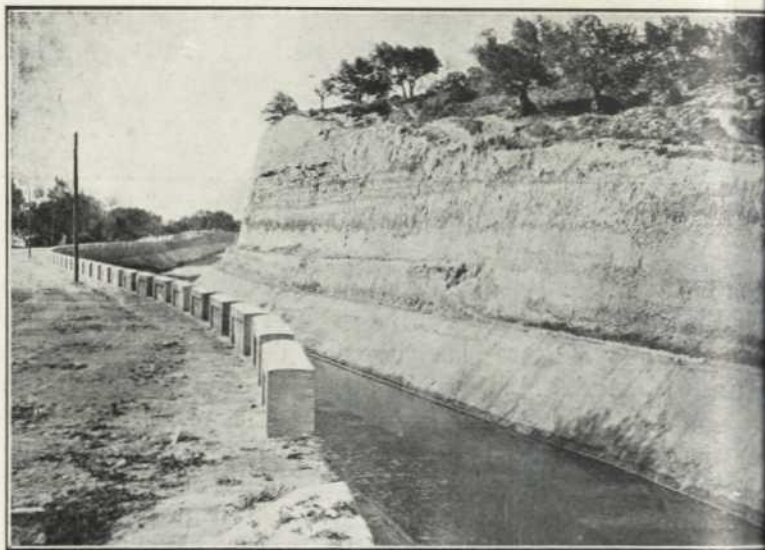
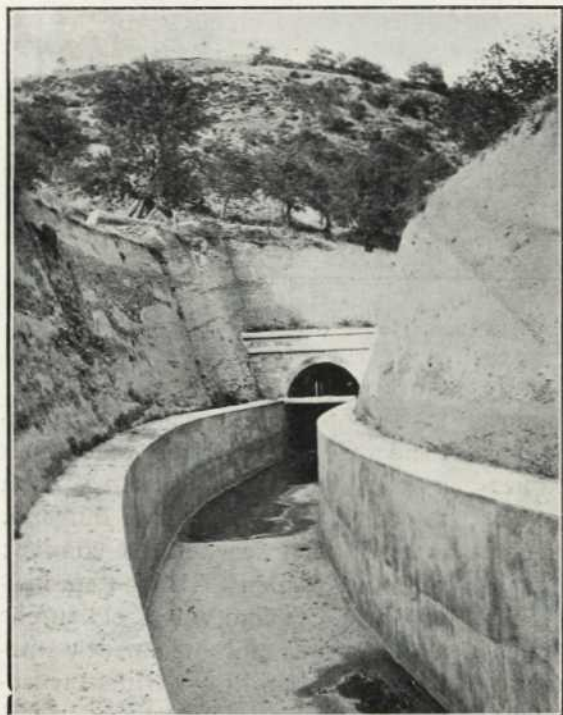
INAUGURACIO DEL CANAL

EL 25 del mes passat va realitzar-se la inauguració oficial del segon tros de la secció primera del Canal de la esquerra del Ebre, en el que hi té posat tot l'esforç de la seva intel·ligència y de la seva forta voluntat el nostre amic senyor Romanà, un dels concellers de la Real Companyia del Ebre, explotadora d'aquesta importantíssima millora hidràulica.

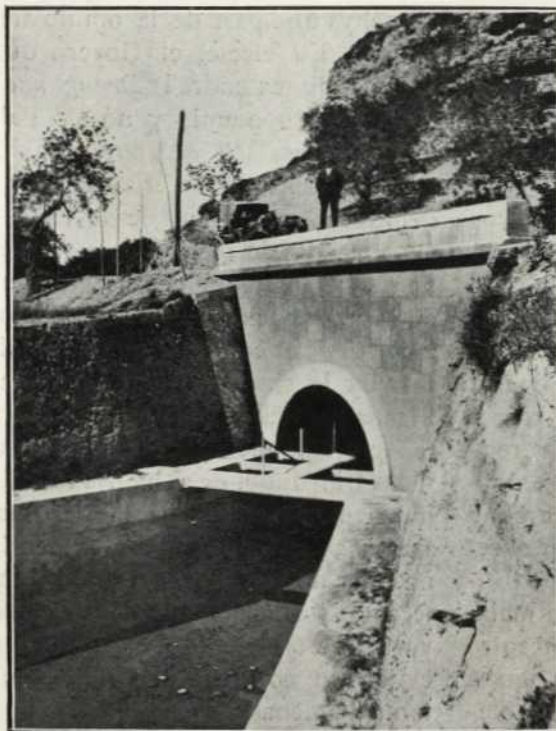
Va precedir a la inauguració una solemne reunió d'homenatge a la bona memoria del meritiŝsim enginyer don Rafel Izquierdo, autor del projecte y director de les obres del Canal de la esquerra del Ebre, mort casi repentinament a Madrid el 16 del propi mes de Maig als 37 anys d'edat, quan ab sa intel·ligència y la seva activitat s'havia conquistat l'afecte y admiració de tothom. La Real Companyia feu entrega a la familia, re-

ANTECANAL Y ALMENARA NÚM. I

TRINXERA AL ESTRÈT DE BITEM

SORTIDA DEL TÚNEL NÚM. I A TIVENYS
BOCA DEL TÚNEL DE BARRUGAT

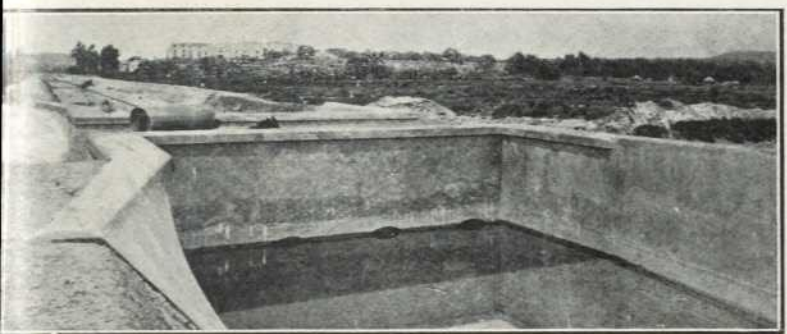
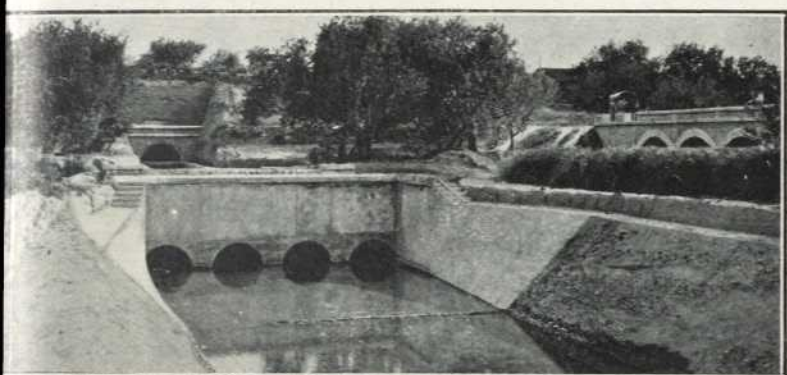
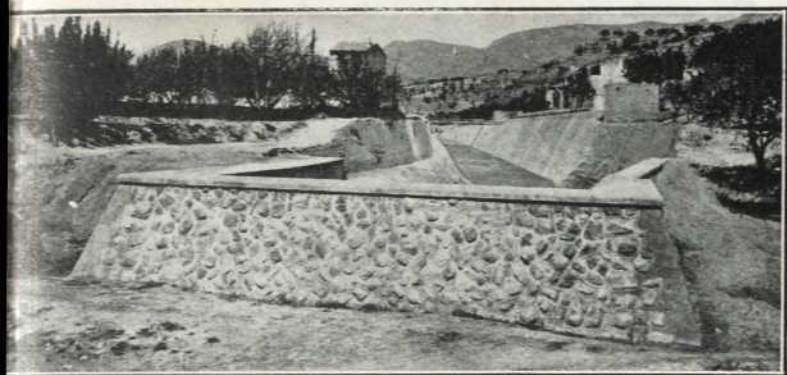
presentada al acte per un germà del finat, d'un artístich pergamí, obra del senyor Triadó, figurant el retrat del malhaurat enginyer cobert de gasses a la testera de la sala d'actes de les oficines socials.

Seguidament la comitiva va dirigir-se, acompanyada de distingides personalitats y de representants de la premsa de Tortosa, cap a Roquetes y al barri de Jesús y d'allà a Xerta, aturant-se durant el camí a contemplar algunes de les o-

D. FRANCISCO DE P. ROMANÀ, A QUALS INICIATIVES DEU LA REALISACIÓ D'AQUESTA IMPORTANT EMPRESA

DE LA ESQUERRA DEL EBRE

MURS Y SIFON DEL CANAL A TIVENYS — SIFON Y ENTRADA DE TÚNEL EN EL BARRANCH DE TORRENT — SIFON EN EL PAS DE LA CARRETERA A AMPOSTA

D. RAFAEL IZQUIERDO
ENGINEER DIRECTOR DE LES OBRES DEL CANAL
† EL DÍA 16 DEL MES PASSAT

bres més importants de la dreta. A bordo d'algunes embarcacions atravessarem el riu, podent admirar allà la boca del Canal de la esquerra ab les obres que s'han realitzat pera la presa de les aygues qu'arriben a Tortosa després d'un trajecte de 15 kilòmetres y de passar una colla d'obres de fàbrica pera les que s'han utilitzats els procediments més moderns que marquen el sagell de la personalitat del seu autor l'enginyer senyor Izquierdo.

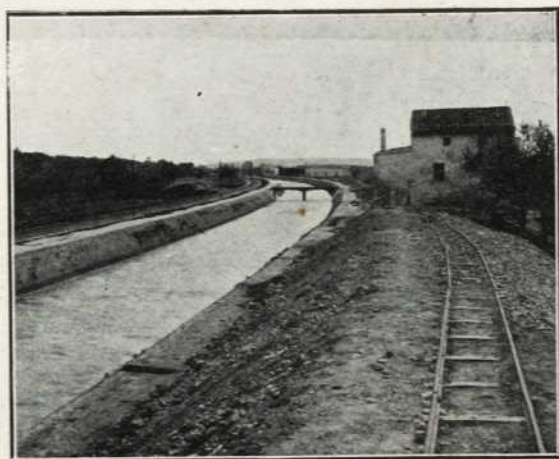
En l'antiga fàbrica González va pararse la taula d'un dinar en el que s'hi va brindar per l'èxit de la empresa y's

varen fer elogis de la bona direcció y execució de les obres, fentse vots pera que prompte puga arribar-se a la realització del magne problema de les regades del Alt Aragó, esperança única de la regeneració del Estat Espanyol.

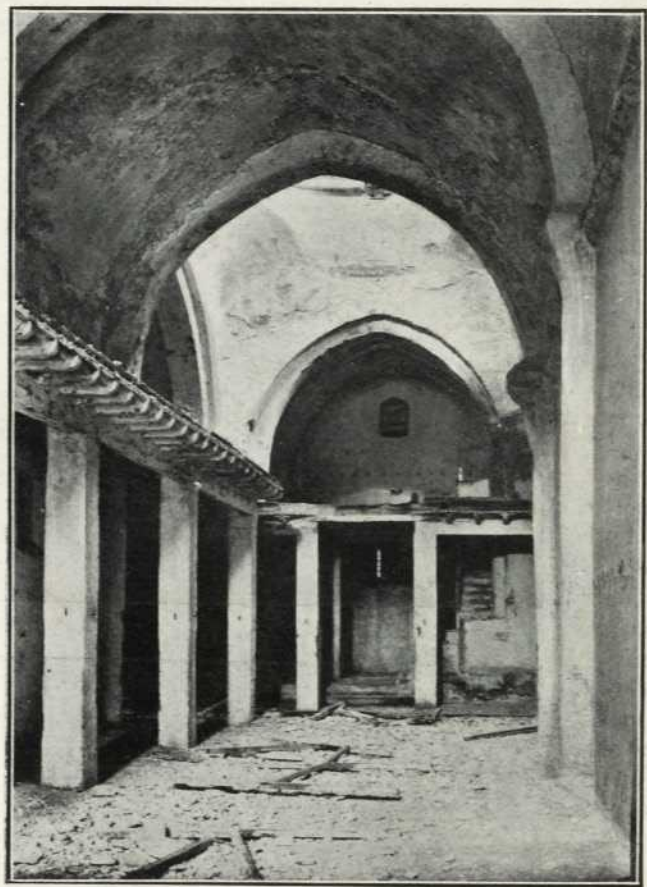
De retorn a Tortosa ressegurem la galeria del túnel qu'en una extensió de 1,765 metres atravesa el turó en el que s'alsen els vells castells d'aquella plassa.

Es aquesta una obra de veritable mèrit, pera la que s'han hagut de vèncer grans dificultats, puix degut a la classe especial de les terres, brollaven a a cada pàs venes d'aygua de consideració, qu'acumulaven les dificultats, impossibilitant la feyna.

Aquest Canal de la Esquerra va comensarse oficialment per l'Octubre de 1907 y de fet pel Juny de 1908, y s'acabarà pel pròxim Octubre per comptes del Octubre de 1913. La sembra del arròs del 1912 se farà ja ab aygues del nou Canal. Es aquest el millor elogi que pot ferse a la Empresa constructora.—F. M.

PERGAMÍ QUE LA COMPANYÍA DEL CANAL DEDICA A LA FAMILIA DEL MALAGUANYAT IZQUIERDO UN TROS DE LA PRIMERA SECCIÓ DEL CANAL

Tarragona's desvetlla. Fa pocs dies va inaugurar solemnement les obres del primer grupu d'escoles que té en projecte sobre d'un perímetre de 31 per 44 50 metres de fons, y ara està enderrocant el presiri, cedit pel Govern al Ajuntament de la ciutat, qui's proposa convertirlo en jardins públics. Serà respectada l'antiga iglesia que's troba al centre del presiri, primera que's bastí pera'l culte catòlich y que actualment servia de dormitoris, la que serà degudament restaurada, com axis mateix la grahonada del Circh Romà qu'allà existeix. Ab tal motiu, Tarragona està de festa.

(Vellbé f.)

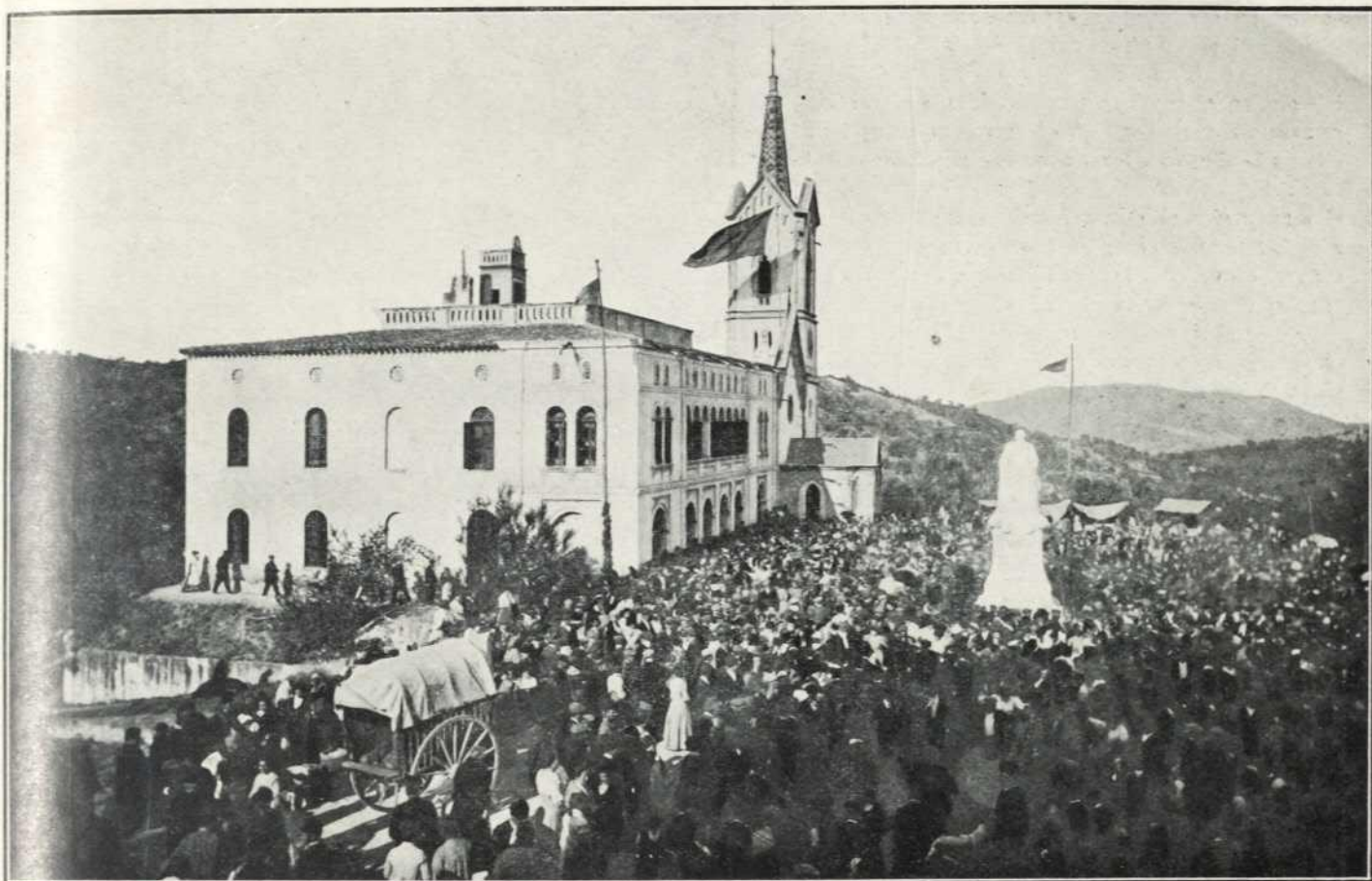
DEL MEU CARNEI

ELS ulls, en l'esplèndit edifici humà, son les finestres hont s'aboca l'ànima per veure qui passa y posarse en comunicació ab les demès. Hi han ànimes esporuguides, escrupuloses, tímides que s'hi aboquen molt de tart en tart a les finestres que gairebé sempre resten mitx tancades; però la generalitat des de aquelles obertures, miren, observen, enrahonen, riuen, ploren... Es per axò que'ls ulls parlen y es per axò que ab una mica de paciència y bona voluntat se podria arribar a fer una classificació de les persones per la manera de mirar. Fixèmnos sols en les dones y en les dones solçament quan miren als homens. Per de prompte, en aquest gran cuadro sinòptich, s'imposa una primordial divisió entre les dones que miren y les que no miren, y d'entre aquestes derrerres, les que no miren ni veuen y les que no miren però veuen. De les què miren se'n podrien fer una sèrie molt llarga de classificacions y subdivisions: les que miren ab uns ulls molt oberts y transparents, ab abandonada confiansa y franquesa, com si anessin dient als transeunts, «aquí dintre no hi hà engany, no hay trampa ni cartón»; les que miren molt de lluny y després passen pel costat ab els ulls baxos y modestos com aquell qui no l'ha vist; les que ab ses mirades juguen a fet amagar ab els del passant; les que't fan una promesa formal de moltes coses y't consulten l'estat del portamonedes; les que ab ulls de llàstima reclamen un marit ab molta necessitat y urgència; les que's fan les indiferents; les que miren provocativament trobant plaer en fer humiliar la vista a qui les contempla; les humils; les orgulloses; les que miren ab ulls d'àngel y les que miren ab ulls de peix.... Y com ne saben de jugar els ulls les dones! Hi hà dòna que ab una mirada es capàs de comprometre a un Sant Pare de la Iglesia! Y què diré del pobre mortal que, patint un cor sensible, s troba sense pensar dintre l'esfera d'acció d'uns ulls com aquells? Ara qu'estan de moda els concursos, ¿no seria de gran utilitat oferir un premi de importancia al físich-electricista que inventés un aparato illador de mirades incendiaries? Y si axò no podia ser, al menys que tingués forsa per neutralisar els estragos de les mirades de les hermoses filles d'Eva... Una cosa, axis, com un para-llamps en miniatura que's pogués portar dissimulat com agulla de corbata ò botó d'hermillà ò sivella de cinturó... Jo prenh la iniciativa y ho proposo, però honradament advertexo al futur Edison que jo no compraré l'aparat: m'estimo més patir les conseqüències d'una mirada tràgica que viure com un enze. Les mirades fan miracles; ¿còm hem de voler matar son misteriós poder? ¿Què farien els fillets sense les mirades maternals y els pares sense les mirades d'àngel dels menuts, y els enamorats sense aquella font de delícies ab que una mirada de la estimada tots els inonda de felicitat?

CARLES DE FORTUNY

UNA FESTA AL SANTUARI DE SANT PERE DEL BOSCH DE LLORET DE MAR

L'APLECH TRADICIONAL — LA INAUGURACIÓ D'UN MONUMENT

ASPECTE GENERAL DE LA GRAN PLASSA DEL SANTUARI, DURANT LA INAUGURACIÓ DEL MONUMENT AL SENYOR FONT — (brunet f.)

NO es aquesta la primera vegada que'ns ocupem del Santuari de Sant Pere del Bosch de Lloret de Mar, hont s'hi venera la Mare de Deu de Gràcia, y no podem pas dexar de tornar-ne a parlar ara, ab motiu de la última festa celebrada en la que va posarse de manifest la pietat d'un poble, y més que de un poble de tota una encontrada, y l'agrahiment y la veneració de uns nebots y d'uns compatricis que veuen en la desapareguda personalitat de D. Nicolau Font y Maig l'encarnació de la seva fe, del seu amor a la Mare de Deu y del seu may desmentit amor a la terra nadiua.

Els enamorats d'aquella encontrada no oblidaran may més el recort de la emocionant festa que va celebrarshi el primer de Maig últim ab motiu de la inauguració del artístich monument axecat a la memoria del home que ab tanta fe y ab tant d'entusiasme y constància va esmerçar els seus cabals y els últims anys de la seva vida en honorar la Santíssima verge Nostra Senyora de Gràcia, tot restaurant y hermozejant esplèndida y artísticament lo santuari actual que un jorn fou Monestir de Sant Pere del Bosch, donant vida y atractius esplendorosos al her-

LO PEDRÓ SITUAT A LA ENTRADA DE LA FINCA DE SANT PERE DEL BOSCH — PROJEKTAT PER JOSEPH PUIG Y CADAVALCH

mós paysatge que l'envolta, que venen a completar els que va abocarhi Deu, ab preuades obres d'art admirades per tots los visitants.

Aquell día, acoblantse ab l'aplech de cad'any, sospès desde la mort del anyorat patrici senyor Font, va inaugurarse en la grandiosa plassa que hi hà devant del Santuari, el magnífich y artístich monument que reproduhim en aquestes planes, obra del notable escultor D. Frederich Bechini, que ha de perpetuar la memoria del que tant se desvetllà per la restauració del admirat Santuari.

En el instant de descobrirse el monument una massa coral acompanyada per les anomenades cobles de Figueras y Peralada, entonà un himne al home natjat, lletra del distingit poeta en Joan Ribas y Carreras, de Blanes, y música d'en Francisco Brunet y Recasens, de Barcelona, qui se dignà dirigirlo personalment, essent coronats pels picaments de mans y delirant entusiasme de la gernació reunida a l'ampla plassa del santuari.

La missa que va cantarse en la capella fou purament gregoriana; el sermó pronunciat pel Dr. Manuel Mestres, una verdadera poe-

EL MONUMENT AL RESTAURADOR DEL SANTUARI DE SANT PERE DEL BOSCH, DON NICOLAU FONT Y MAIG
OBRA DEL ESCULTOR BECHINI, INAUGURAT EL PRIMER DEL MES PASSAT

sia a la Verge; la professó a la Creu de terme, imponent, y molt ajustada l'improvisació del expressat Dr. Mestres.

No podia mancar en dita festa un moment d'esbarjo y de proporcionarnos aquest se'n encarregaren les cobles anomenades, executant de la manera que'ls mestres que les constituïen saben, les sardanes més típiques y clàssiques del seu extens y variat repertori.

Per lo dit pot deduirse que fou una festa ahont s'agermanaven sentiments dels més purs y delicats, d'aquells que honren sostenirlos y demostrarlos ja que

involucren en si un lema que representa els tres amors que poden fer la felicitat. Y que l'homenatjat era merexedor del tribut qu'acaba de dedicàrseli, no hem de fer cap esforç per manifestarho. No hi hà sinó que recordar lo qu'eren aquell Santuari y aquella encontrada abans de que don Nicolau los prengué com a relíquies dels seus amors. Casi sense camins aquesta, fet un munt de runes l'altre, restaven oblidats dels pobles de la rodalia, de tal modo que fins l'aplech tradicional era perdut, y sols los cassadors y'ls boletayres s'axoplugaven algunes voltes al seu

redós. Ara tot ha canviat. Paysatge, camins y edificis, tot es renovat ò fet nou, com si tota la vida haguessin estat aquells boscos en plena urbanisació, en constant contacte ab els homes. Per aquells encontorns s'hi alsen veritables obres d'art com les qu'acompanyem en aquestes planes, pagant axí tribut al art, a la patria y a la vera poesia qu'exteriorisava el senyor Font en lo bonich monument a la Mare de Deu de Gracia en el que hi rendia homenatge etern a la memoria de Mossen Jacinto Verdager, el cantor fecundíssim de Maria, transcrivint a la base

d'aquell que'l poble anomena monument del Angel, aquells delicats versos

Maria al cel guia
per camí de flors.
Anémhi, volémhi,
cantant sos amors.

del inspirat poeta, a més d'haverhi fos en bronze, la testa en alt relleu del gran Verdaguer, modelada pel nostre escultor Arnau.

Tant se desvetllà'l difunt don Nicolau pera enlayrar dit Santuari a l'altura dels primers de Catalunya y ab tanta solemnitat celebrava la festa de la Mare de Deu de Gràcia que, mercès a ell, pot ben dirse que'l dia primer del mes Marià per excelencia, son pochs los vehins de Lloret y dels pobles comarcans que no acudixin a visitar a la Regina de Cels y terra en son Palau del Santuari de Sant Pere del Bosch.

Ara han vingut a completar l'obra comensada per aquell bon patrici, els seus agraïts y il·lustrats nebots, l'Agustí y'l Piu Cabañas, axecant a la gran plassa del referit Santuari'l bonich monument qu'ha de perpetuar la memoria del seu oncle, model de lloretenchs y de cristians; y últimament, ab motiu d'un acontexement de família, s'hi ha fundat un benefici que donarà

LA CREU DE TERME, AB SANT PERE Y SANT JORDI
SITUADA APROP DE LA ERMITA
PROGECTE DEL ARQUITECTE SENYOR PUIG Y CADAFALCH

LO MONUMENT A LA MARE DE DEU DE GRACIA
AXECAT SOBRE'L TURONET DE SES pedres lluhidores PEL SENYOR FONT, EN MEMORIA DE
MOSEN JACINTO VERDAGUER — PROGECTE Y DIPECCIÓ DE DON ENRICH MONSERDÀ

lloch a que's fonamenti més encara la fè d'aquella encontrada y's guardin ab respecte, no sols les joyes d'art qu'avaloren aquells voltants, sinó tot allò qu'aurioli la personalitat del Santuari y que's transmet de generació en generació com una herencia tradicional venerable que'ls pobles deuen guardar com un tresor que no té preu.

Felicitem a Lloret y a sa comarca, y als senyors Cabañas, per l'obra qu'acaben de dur a terme y particularment a aquests que poden estar contents per lo ben secundats que foren pel seu poble en l'acte d'honorar la memoria de don Nicolau Font y Maig, restaurador del Santuari de Sant Pere del Bosch, la joya d'aquella comarca.

F. FONTANELLES Y FONT.

SANTA MARTA — LA FONT DE SANT JOAN

HA tingut una vida modesta y apacible, veient com passaven cinch segles y 40 generacions.

La font de Sant Joan fou de les primeres que tingué la ciutat de Barcelona, quan, en 1351, se determinà a aconduhir les tan abundants y avuy menyspreuades aygues de la serra de Cerola (montanya del Tibidabo) ab les qu'ali-mentà les primeres fonts públiques en la Porta-Ferrissa y Call juhich, y en les Plasses del Rey, de Sant Jaume, de Santa Agna, Sant Just y Santa Maria.

Totes subsistexen, si bé l'aygua qu'en elles raja no es de Colce-rola, puix aquesta l'havem dexada perdre miserable-ment, sense que ningú atengui als prechs dels qui, com l'infrascrit, se n'han planyut prous vegades. No falta per

LA FATXADA DE LA IGLESIA DE SANTA MARTA A LA RIERA DE SANT JOAN, QUE'S REEDIFICARÀ AL HOSPITAL DE SANT PAU

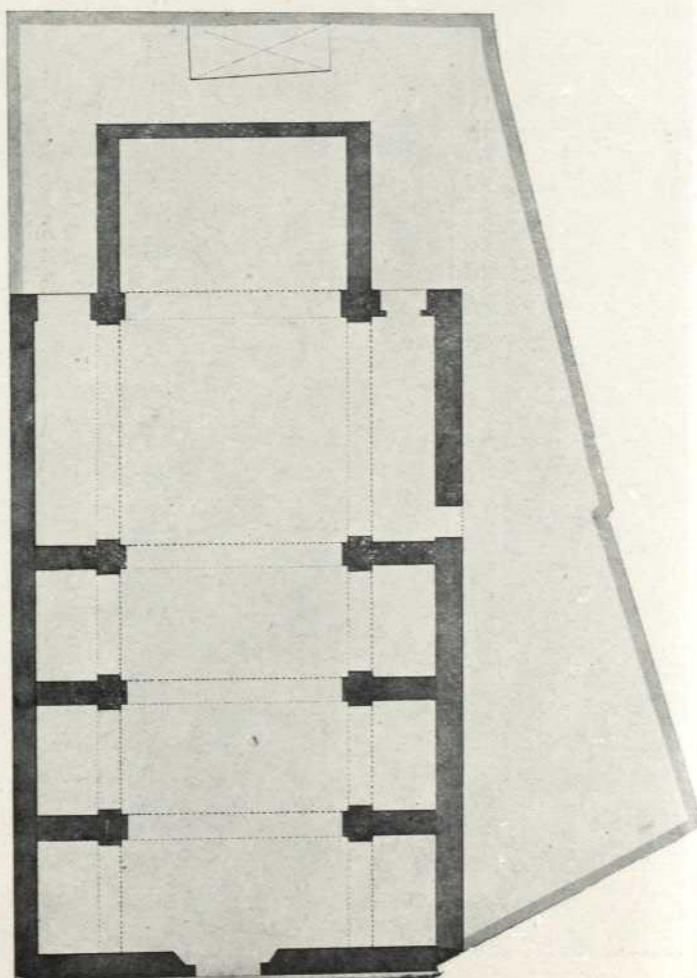
sò, qui se n'aprofita de les velles mines de la Ciutat, quasi totalment abandonades en los repeus del «Frare Blanch» y de «Ca'n Gomis.»

La font de Sant Joan avuy té la oportunitat del con- dempnat a mort. Està a punt de desaparèixer y axò la fa digna d'atenció en sos derrers moments.

Fou de les últimament instalades ab l'aygua de Colce-rola. Pera construhirla, en l'any 1434, los Consellers com- praren la casa d'en Bernat Solà, al carrer de l'Avellana. No's pogueren lluhir totes les cargues enfitèutiques de la finca. Per una d'elles, qu'afectava també la casa del costat, sabem que'l cèlebre jutjar dels reys Ferran I y Anfòs de Nàpols, Antoni Tallander, alias Mossen Borra, (qual sepul- cre de bronze admiram als claustres de la Catedral de Bar-

L'ANTIGA FONT DE SANT JOAN, A LA ENTRADA DEL CARRER DE LA AVELLANA, A PUNT DE DESAPARÈXER

PLANTA DE LA IGLESIA DE SANTA MARTA QUE S'ESTÀ ENDERROCANT (Facilitada per l'Arquitecte D. B. Rassegod.)

LA FESTA DEL PEIX A MANRESA

celona) era propietari de la casa del costat de la font (i).

Hi feu, la Ciutat, un edifici de mampos-terria molt més senzill que lo de les altres fonts barcelonines, sens dubte per trobarse situada en paratge més secundari, com resultava esser la Riera de Sant Joan en lo segle xv.

Après fou reclosa en l'actual edifici de Santa Marta per virtut de conveni entre la Ciutat y l'administració del Hospital. Encara's veuen les canals, trencades, per hont s'escorria l'aygua de la teulada de la font, quan no hi tingué edifici a son damunt.

Solsament es remarcable, la font de Sant Joan, per la llargaria y per unes petites rosetes de pedra picada, en la part que venia més endintre del carrer de l'Avellana.

FRANCESC CARPERAS Y CANDI.

(1) Llegim en un *Capbreu de Sant Joan a Barcelona* (foli 35) la següent anotació, sense data, però ab lletra del segle xv.

«Item fa mossen anthoni taylander alias borra per responsió de morabitins que pren sobre hun arberch dels areus den badia, al costat de la font se sent iohan, II & III; pero solia ser III & VI; e la Ciutat com feu la font, ne luy II & III, e pagá VIII lliures en la taula de la Ciutat; e fins ara nos troba qués son fetes dites VIII lliures.

«Ara huna filla de mossen borra es muller den Johan sala de Vich qui paga dita responsió.»

REVISTA

Festivals a Belles Arts

Ab motiu de l'Exposició, s'ha convertit com cada vegada en sala de festes el gran hall del Palau de Belles Arts. Y hi sovintegen els concerts y s'hi succehexen els festivals.

Diuenge passat, ab ajuda del Orfeó y una pila d'altres elements se va representar el chor d'en Clavé «Les flors de Maig» y's va cantar y ballar «L'hereu Riera».

Armonisant ab les tres donzelles del cant d'en Clavé, aparexia una bellíssima decoració d'en Junyent tirant a tapis. Y tant l'esce-nògraf com l'Orfeó y'ls demés elements varen ser llargament ovacionats, com varen serho en Codina quan va recitar la poesia de l'Iglesias «La Musa popular» y l'Esbart dansayre al executar la cansó del *Hereu Riera*.

Musical

Derreraement hem sentit a dos dexebls d'en Vidiella. La Srta. Darné en l'Ateneu Barcelonés y'l jove Puigcarbó en lo Palau de la Música Catalana han donat a conèixer una vegada més les excelencies de la ensenyansa que reben. Claritat en l'exposició del mecanisme y delicadesa en lo dir son les qualitats més rellevants de que feren gala'ls citats pianistes. Tant l'un com l'altre foren aplaudits ab entusiasme en lo decurs dels concerts, quals programes estaven compostos de música de Scarlatti, Rameau, Weber, Schumann, Chopin, Brahms y altres, entre'ls s'hi compten alguns músichs francesos contemporanis.

La sèrie de concerts à càrrech de la Orquesta Sinfònica de Madrid, de quines primeres audicions ne donarem compte a son temps, acabà tan brillantment com havia comensat, dexant a nostre públich la mateixa fonda impressió de quantes vegades ha

VISTA GENERAL DEL LLIT DEL PIU DURANT LA FESTA DEL LLENSAMENT DEL PEIX
AB LA TRIBUNA DE LES AUTORITATS Y CONVIDATS
LA LLENSADA DE PEXOS VERIFICADA PELS DEXEBLES DE LES ESCOLES

(Guixà y Ballell f.)

vingut a Barcelona. Ab aquesta ja son tres les sèries qu'ha donat la brillant orquesta madrilenya en lo Palau de la Música Catalana: com que suposem que no s'estroncaràn aquestes vingudes que tan beneficioses son pera los aymants de la bona música, fem vots pera que'l retorn no's fassi esperar.

Teatre català

En aquest final de temporada la empresa de Romea, gracies als bons oficis de l'Agrupació pera'l foment del art dramàtic, ens ha dextat preveure un nou autor en el de la tragedia en un acte «Tribut al mar».

D. Ambrós Carrión, en aquesta obra, se'ns ha mostrat un bon dexeble dels clàssichs grechs, als quals imita fins al punt de que «Tribut al mar» agafi tot l'ayre d'una traducció. Y aquí hi hà la qualitat principal y'l principal defecte de l'obra, que complau

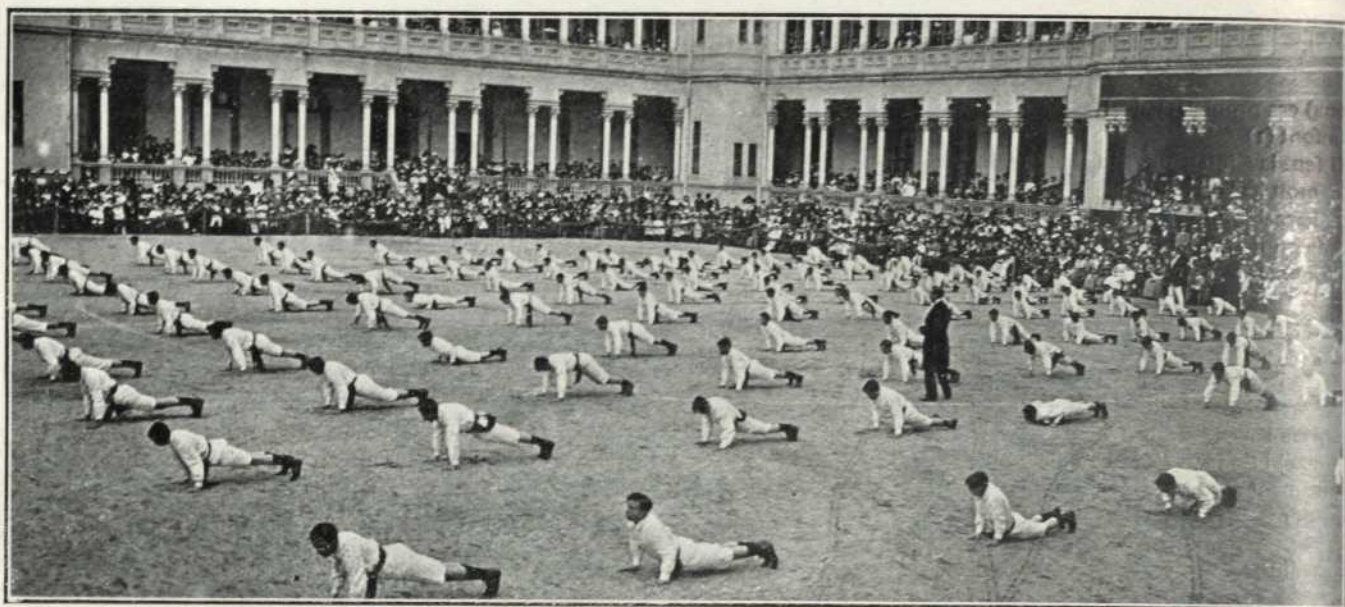
als amants de la cultura perque hi veuen el càs inusitat aquí, d'un autor jove que's presenta sabentse'ls clàssichs. Però'l mal es que'l públich, en general, els ignora. Y vèusaquí nada una manca d'inteligencia y, per consegüent, de compenetració.

Ab tot, el senyor Carrión es poeta y porta el llevat d'un autor dramàtic, per lo qual consegueix triomfar de l'atenció y l'interès del públich.

Pot dirse, donchs, que l'autor de qui parlem, ha donat el primer pas sobre terra ferma.

La senyora Karr, per la seva banda, hi hà donat el segon. El seu quadre «Els ídols» es realment un tros de vida portat a les taules y en el qual la nota optimista y la nota pessimista s'hi barregen per un igual fins a produhir una mena d'agredols exquisit.

Desde'l primer instant l'obreta agafa l'interès del públich que la segueix y de baix

FESTA ESCOLAR A LES ESCOLES PÍES DE SARRIÀ. UN NÚMERO DE GIMNASIA RÍTMICA. — (Juandó f.)

en baix la comenta, posantse cada espectador en un punt de vista distint. Perqu'en «Els ídols» s'hi llisten com qui no ho vol prou idees sobre la vida conjugal pera que cada hu se senti disposat a la discussió favorable ò contraria. Y una obra en que succehexi axò, ja's porta l'èxit assegurat.

La darrera estrena d'aquesta tongada ha estat «Servey d'amichs», pessa d'en Salvador Bonavía, que no hi hà posat cap més propòsit que'l de fer passar una estona divertida.

Al teatre Principal ha seguit sense mimbar l'èxit de «La reina jove», haventse dedicat a n'en Guimerà una funció d'honor y haventse consagrat el triomf de l'obra ab la triple representació en un sol dia.

El triomf d'en Guimerà es potser lo únic que pot consolar-nos en el desgavell de la desastrosa temporada que fína.

A la Junta d'Obres del Port

Comensa a sentirse la calor y ab ella els preparatius per la temporada de banys, per lo tant li dirigim una súplica pera que interposi sa valiosa influencia vers la empresa constructora dels molls, pera que suspengui l'extracció de arenes durant la temporada que'l públich acudeix a la platja pera banyarse.

Dita empresa sab molt be, que en la contracta que té concedida per dotze anys, hi hà una clàusula que prohibeix la extracció de les arenes desde'l mes de Maig al mes de Octubre y altra en la que ve obligada ò no fer sots y dexarla en estat de passeig durant

l'estiu, y altra, que li recorda, que de no cumplir aquexes clàusules l'autoritat gubernativa pot privar l'extracció y donar per caducada la concessió, passantne avís, al ministeri corresponent.

Molt nos plaurà veurens atesos, puig sentiríam tenir que recórrer a qui no volem molestar, pera que fassi cumplir la llei.

Una excursió

L'Ateneu Enciclopèdich Popular de Barcelona qu'es una important associació de ample base y aspiracions culturals, no sols segueix organisant conferencies diverses donades públicament per homes de diferents tendències, sinó qu'es el que seguidament organisa excursions colectives ab el propòsit deliberat no sols de donar esbarjo als seus associats fentlos respirar durant uns dies l'ayre pur dels amplex espays lluminosos, si que també pera il·luminar el seu esperit ab la visió d'altres terres y ciutats, de facilitar l'assimilació de les idees, cos-

tums, historia y modo de ser dels seus germans que viuen en altres encontrades, acompanyant comunment aquestes passejades ab explicacions de caràcter tècnich que van donant els intel·ligents als seus companys de viatge.

Ara precisament durant aquests dos dies de festes de Pasqua ha fletat un vapor pera anar a fer un viatge a Mallorca facilitant de aquesta manera a les classes populars la visita als llocs més pintorescos de la Illa daurada, com son el Torrent de Pareys, Soler, Miramar y Palma.

Es aquesta una tasca meritíssima per lo que mereix felicitacions la referida entitat cultural d'aquesta ciutat.

Pesca estranya

Fa poch dies en una platja vehina, a causa del temporal, les barques pescadores experimentaren un fenòmen extrany per la gran abundor de peix que arremolinantse en grans bandades s'ajuntaren en un mateix

lloch impedit lo moviment de les barques, com si'ls pexos sofrim greu espant busquesin refugi, arribant a agafar el peix ab les mans sens necessitat de aparells.

Los pescadors ompliren les barques a curull y al virar per anar a la vila, els pexos ab munió exorbitant anaren seguint el camí de les barques com si fossen son guia.

Al manca uns cinchcents metres per arribar a port, desaparegueren sens dexar rastre, causant l'admiració y sorpresa dels vells marins.

ELS COTXES AB ELS MALALTS DE LA PEREGRINACIÓ BARCELONINA QUE HA ANAT A LOURDES, POCH ABANS DE SORTIR DE BARCELONA. — (Sagarra f.)

AYGUA COLONIA ORIVE

En bondat intrínseca y agradable perfum, supera a les extrangeres de preus fabulosos. Per axò l'Aygua de Colonia nacional se ven tant. Pera mostra 3 rs. frasco. 4 litres 16 ptes. — Dipòsits: Vicente Ferrer y C.^a, Comers, 112, y Uriach y C.^a, Moncada, 20; Farmacies del Dr. Gimeno, Plassa Real, 1, y Sanchis, Rambla del Mitx, 27.

D. JOAN PUIGCARBÓ

JOVE PIANISTA QUE VA DONAR UN CONCERT AL PALAU
DE LA MÚSICA CATALANA, EL DIMARS PASSAT

Conferencies y lectures

Com si a les acaballes del curs acadèmic se despertessin arreu les energies, pululen les conferencies. Y no parlem ja de les societats com per exemple'l benemèrit Centre Excursionista, hont la regularitat en els actes privats y públics, ha devingut consuetudinaria, seguint una marxa normal.

VI PINEDO de Kola Compost.
Tonich Nutritiu.
Kola, Coca, Guarama, Cacao y Acit-fosforich
Cura: Anèmia, Esquisme, Malalties
nervioses y del Cor, Afeccions gástri-
ques, Digestions difícils, Atonia intes-
tinal. — Indispensable a las senyoras du-
rant l'embras. — Premiat varies Expons.
Sense rival pera nens y vells

ha realisat ara un acte veritablement interessant al reproduhir, davant dels estudiosos ò dels senzills aficionats a les coses de la ciencia, l'experiment del pèndol de Foucault, demostrador del moviment rotatiu de la terra.

Un'altra entitat que sembla també desvetllarse es l'Academia de la Joventut Catòlica; y axò gracies a alguns valiosos elements catalanistes que hi han organisat y regularisat una tanda de conferencies sobre'ls temes més variats. Per ara se n'han donades tres, totes de variat caràcter, religiós, social ò artístich, y de les quals n'han estat oradors els poetes mossen Paradedà y Joseph Carner y l'artista Alexandre Galí.

Al Ateneu y al Excursionista, mossen Casadessús y mossen Ramon Garriga y Boixader, han ocupat respectivament la taula pera donar a conèixer fragments de llibres qu'estan a punt de llençar al mercat. El primer ens va parlar de Milton y del seu «Paradís perdut», llegint importants trossos de la traducció catalana que acaba de ferne; el segon va donar a conèixer exquisides pàgines del llibret que se li està imprimint ab el títol al menys curiós de «Estampes y calcomanies».

Y encara'ns dexam al tinter una pila d'altres lectures y conferencies que farien aquesta revista interminable.

Tenim per exemple, les societats astronòmiques: la de Barcelona y la d'Espanya, que no reposen en la seva tasca de mostrar que treballen. Y la primera

Sports

Estem en plena època de festes sportives de tota mena, de tal modo, que's fa impossible donar cabuda a la informació gràfica actual, dintre de la secció que setmanalment destinem a aquest rengló de la vida ciutadana. Per tal motiu, donchs, y davant de l'abundor de material gràfic que s'ha acumulat en el present número, hem determinat guardar les notes sportives que tenim en cartera y ajuntarles ab les de les carreres «Copa Catalunya» que ha de celebrarse avuy en el circuit Vilassar-Mataró-Argenton y ab elles nudrir bona part del número pròxim, número que quasi quedarà en sa totalitat dedicat a les festes al ayre lliure que se celebren actualment a la nostra terra. May com ara s'havia conreuhat tant l'esport a Catalunya ni se havia manifestat tanta varietat en tal classe de festes.

NO'S FA NECESSARI ESMOLAR NI AFINAR

Més de quatre milions

Aparells de afeytar GILLETTE estan en ús entre les classes més distingides en totes les parts del món.

Maneig senzillíssim

Enorme economia

Absolutament sens perill

No exigeix aprenentatge

Superiorment higiènic

Fixarse en les fulles curvades

L'aparell ab triple bany de plata en bonich estoig de pell, costa, complet, ab 12 fulles ò sien 24 talls,

===== 25 pessetes =====

Els aparells GILLETTE y fulles de recambi se venen a tots els millors establiments, perfumeries, dagueries, etc., y al engròs per

EDUARDO SCHILLING, S.en C. Barcelona

Sucursales: MADRID y VALENCIA

RODA'L MON Y TORNA AL BORN. — Viatge de O. Junyent - Ab un pròlech de M. Utrillo. — 15 pessetes

Publicacions rebudes

VALLDEMOSA Y MIRAMAR, guia històrica-descriptiva per Coloma Rosselló de Sans. Tipografia de J. Tous. Palma.

Pot estar satisfeta la distingida autora de aquesta guia. Es una de les més amenes que conexem, influhínti segurament la delicadesa de la seva autora qu'ha sapigut sustraure de la monotonía que sol notarse generalment en aquesta mena de llibres.

L'obra va il·lustrada ab bon nombre de gravats, reproducció de fotografies y de di-

buxos a la ploma que la fan més interessant y creyem que plaurà a tots quants puguin fullejarla.

ABRIL, poema cíclich per Apeles Mestres. A. López, editor. Barcelona.

Sempre's llegeix ab gust un llibre del celebrat artista-poeta. Aquest no es d'ara. Fou escrit fa vinticinch anys y avuy el publica'l seu autor en celebració de les seves bodes de plata. El públich d'ara, sens dubte, hi trobarà quelcom que no li plaurà del tot; però axò no serà obstacle pera que'l nom

del seu autor brilli intensament y pugui apèndrehi bona cosa la joventut actual.

EL TEATRO POR DENTRO, por Eduardo Zamacois. Casa editorial Maucci. Barcelona.

Aquest nou llibre del conegut escriptor que últimament ha recorregut l'Amèrica llatina, es una descripció de la vida de bastidors que forma un armònic conjunt, en el que hi desfilen autors, comedians, escenes de la vida d'escenari, etc., etc. Es un llibre qu'haurien de conèixer tots els actors y que serà llegit per entusiastes del teatre.

MOSAICS • E • F • ESCOFET & C

Marbres • Pedras • Fustas • Ronda San Pere 8 • Construcció • Decoració

Fundada 1752.

Quan vulga píldores, prenga les de Brandreth

Purament Vegetals.
Sempre Eficasses.

Curan lo Restrenyement Crònic.

Les Píldores de BRANDRETH, purifiquen la sanch, activan la digestió y netejan lo ventrell y'ls intestins. Estimulan lo fetge y treuen del sistema la bilis y demés secrecions viciades. Es una medicina que regula, purifica y enforteix lo sistema.

Pera'l Restrenyement, Rodeses de cap, Somnolència, Llengua bruta, Fetidès del alè, Dolor d'estómac, Indigestió, Dispepsia, Mal del fetge, Ictèria, y'ls desarreglos que provenen de la impuresa de la sanch, no tenen igual.

DE VENDA EN LES FARMACIES DE TOT LO MÓN

Acòstis lo gravat als ulls y's veurà la píldora entrar a la boca.

Fundada 1847.

Emplastos Porosos de Allcock

REMEY UNIVERSAL PER DOLORS

Hontsevilla que's senti dolor apliquishi un emplasta.

Agents a Espanya— J. URIACH & C., BARCELONA

Fosfo.Glicòrola

DOMENECH

LECITINAD

FERRO-GLICOL

MOSTRAS DE FRANCH

PODEROS TONIC RECONSTITUYENT

B. DOMENECH Ronda S^a Pau, 71. BARCELONA

ENCENEDORS

y FERRO-CERIUM de fabricació francesa, totes les peses desmontables pera recambi, garantia 3 anys. — Els pedidos se fan rapidament. — Preus sens competència. Se desitjan concessionaris. Pages-Bonnot, 43, cours Morand, LYON - (FRANSA).

IMPOTENCIA

DE ARDOS SEXES

Radicalment curada a tota edat per les

PÍLDORES OURANIA

Nou descubriment. - Immens èxit

Tractament energich y sens perill.

Curació garantida ab un sol frasc.

Envio discret. Preu del frasc 10 franchs.

Frasc ab instruccions per correu, ptes. 12.

En Barcelona: VIUDA de SALVADOR ALSINA, - 4, Passatge del Crèdit.

LABORATOIRE NORDERN

31, passage du Havre, 31. PARIS.

CHASSAIGNE FRERES

EXPOSICIO y DIPOSIT: Passeig de Gracia, 38; Telefono 2363. ~ Vendes al comptat y á plassos. — Lloguers

PIANOS Chassaigne Frères, Steinway, Steck-Planola, Auto-Pianistes.

PIANOLAS Aeolian, Metrostyle y Thémodist

ARMONIUMS Christophe et Etienne

ROLLS DE MÚSICA variadas marcas.—Venda y lloguer per abono.

IL·L·U·S·T·R·A·C·I·Ó CATALANA - FEMINAL - Mallorca, 287. Barcelona - Suscripció: Un any 30 pessetes - Extranger: 35 franchs

Reservats tots los drets de propietat artistica y literaria

Paper de Fills d'A. Fàbregas

Establiment gràfic Thomas-Barcelona